

Mál nr. 78/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot móttakið 3. mars 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 13. mars 2023 ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 17. mars 2023.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi orðið fyrir slysi við vinnu sína í þágu X hinn 1. júní 2022. Í málskoti er atvikum lýst svo að M hafi, ásamt tveimur samstarfsfélögum sínum, verið að vinna við sumarbústað rétt fyrir utan Borgarnes. M hafi verið að vinna við veröndina og hafi sest niður við hana til að komast að svæði undir henni. Hafi hann haft hlífðargleraugu fyrir augunum en séð lítið sem ekkert í gegnum þau, enda hafi þau verið mikið rispuð og myrkur undir veröndinni. Hafi M því tekið gleraugun af sér. Hafi aðkoman að svæðinu sem hann þurfti að vinna við verið þröng og M hafi þurft að sitja og halla sér til hliðar og fram til að beina naglabyssu sem hann var að vinna með á réttan stað. Þegar M hafi þrýst á gikk byssunnar hafi naglinn skotist til baka, líklega því byssan hafi ekki verið rétt staðsett á timbrinu, og eitthvað skotist í vinstra auga M. M hefur krafist bóta úr ábyrgðartryggingu X vegna þess líkamstjóns sem hann varð fyrir við atvikið. Byggir M á því að X hafi ekki fullnægt lögbundnum skyldum sínum um að tryggja öryggi starfsfólks með því að tryggja aðgengi að persónuhlífum og tryggja með viðhaldi, viðgerðum og endurnýjun að þær væru hreinar og í góðu lagi. Önnur hlífðargleraugu hafi vissulega verið til staðar svo sem V haldi fram en þau hafi verið gömul og mikið rispuð. Sönnunarbyrði hins gagnstæða hvíli þá á X sem hafi vanrækt að tilkynna samstundis um slysið til Vinnueftirlitsins svo sem skylt hafi verið að gera, sbr. 19. gr. og 79. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Tilkynning hafi hins vegar ekki verið send Vinnueftirlitinu fyrr en hinn 9. júní 2022. Jafnframt byggir M á því að verkstjórn og skipulagi á vinnustaðnum hafi verið ábótavant. Enginn hafi farið með eiginlega verkstjórn á vinnustaðnum og ekkert áhættumat hafi farið fram áður en verk það sem M vann að hófst. Hefði það verið gert megi telja víst að hættan af bágbornu ástandi öryggishlífa hefði orðið X ljós. Máli sínu til stuðnings vísar M til laga nr. 46/1980 og reglugerða settra með stoð í þeim.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að röksemdum M fyrir bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X sé hafnað. M hafi unnið hjá X í um tvö og hálft ár og sinnt ýmissi smíðavinnu, m.a. fjölmörgum verkum sambærilegum því sem hann sinnti á slysdegi. Hafi M því töluverða reynslu af vinnu með naglabyssu og sé vel upplýstur um nauðsyn viðeigandi hlífðarbúnaðar. Fleiri öryggisgleraugu hafi verið tiltæk á verkstað og gera verði þær kröfur til starfsmanna að þeir noti öryggisbúnað með réttum hætti. M hafi þá notað umrædd gleraugu allan daginn fram að slysi og hafi því mátt vera meðvitaður um ástand þeirra. Á starfsfólki hvíli sú skylda að tilkynna vinnuveitanda tafarlaust um ágalla eða vanbúnað sem leitt geti til skerts öryggis. Það hafi ekki verið gert og verði því ekki miðað við að verkstjóri hafi haft vitneskju um ástand gleraugnanna. M hafi sjálfur ákveðið að taka af sér gleraugun þegar hann athafnaði sig í myrkri undir verönd sumarhússins. Orsök slyssins sé því að rekja til þess að M hafi tekið af sér gleraugun áður en hann notaði naglabyssu við dimmar og þröngar aðstæður en það hafi falið í sér augljósa hættu. Gera verði þær kröfur til reynslumikilla starfsmanna að þeir beiti almennri skynsemi við slíkar aðstæður, óski eftir aðstoð samstarfsmanna eða tryggi fullnægjandi lýsingu. Þá fellst V hvorki á að verkstjórn hafi verið ábótavant né að skortur á áhættumati hafi leitt til slyss M. Um óhappatilvik hafi verið að ræða sem fyrst og fremst verði rakið til aðgæsluleysis M sjálfs. Þar sem atvik að baki slysi M séu í sjálfu sér óumdeilt leiði skortur á tilkynningu til Vinnueftirlitsins þá ekki einn og sér til þess að bótaskylda verði felld á X, enda nái viðsnúin sönnunarbyrði eingöngu til þeirra þátt sem hægt hefði verið að upplýsa betur um hefði Vinnueftirlitið komið á staðinn og rannsakað aðstæður.

Í viðbótarathugasemdum M er áréttað að M telji slysið rakið til athafnaleysis X sem hafi ekki útvegað starfsfólki sínu viðeigandi persónuhlífar og ágreiningur aðila hverfist um það hvort betri örísuð

gleraugu hafi staðið því til boða. Liggi í augum uppi að rannsókn Vinnueftirlitsins, hefði hún farið fram, hefði upplýst um þetta atriði og komið í veg fyrir þann ágreining sem uppi sé.

Álit.

Sönnunarbyrði þess að tjón hans verði rakið til athafna eða athafnaleysis X, starfsmanna þess eða annarra atvika eða aðstæðna sem X beri ábyrgð á hvílir samkvæmt almennum sönnunarreglum skaðabótaréttar á M og er slík sönnun forsenda þess að bótaskylda úr ábyrgðartryggingu X sé fyrir hendi. Óumdeilt er að Vinnueftirlitinu var ekki tilkynnt samdægurs um atvikið, en samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 skal atvinnurekandi án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlitsins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings. Með vísan til þessa lagaákvæðis og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau. Að mati nefndarinnar er ljóst að orsök slyss M er sú að hann vann með naglabyssu við dimmar og þröngar aðstæður án öryggisgleraugna. Um var að ræða verk sem er í sjálfu sér einfalt í framkvæmd fyrir mann sem er vanur slíkri vinnu og verður ekki talið að sérstakrar verkstjórnar eða leiðbeininga hafi verið þörf. Hvað varðar orsök þess að M tók af sér gleraugun þá liggja ekki fyrir nein gögn, vitnisburðir eða annað, er sýni fram á að ástand þeirra hafi verið bágborið. Jafnvel þó byggt væri á því að svo hefði verið verður þá ekki litið fram hjá því að M virðist hafa notað gleraugun án athugasemda fyrir slysið og liggur ekkert fyrir varðandi vitneskju X um slægt ástand þeirra. Er það mat nefndarinnar að ekki sé sýnt fram á að um annað en að um hafi verið að ræða óhapp og eigin aðgæsluleysi M sem ákvað að vinna umrætt verk án hlífðargleraugna og við erfiðar aðstæður án þess, að því er virðist, að leita eftir aðstoð samstarfsmanna eða grípa til ráðstafana til að bæta lýsingu undir pallinum. Er því, eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, ekki sýnt fram á að skilyrði bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X séu uppfyllt.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 18. apríl 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir